

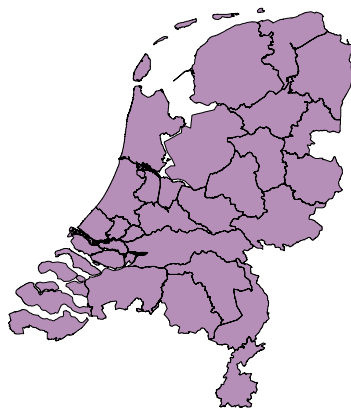
Tabel 1

Brede wespenorchis *Epipactis helleborine*

Middelhoge, soms hoge plant. Bladeren zijn aan de rand met hele kleine naar voren gerichte tandjes bezet. Bloemen zitten aan langgerekte tros en hebben de volgende kleurenmix: lichtgroen, bleek vleeskleurig en licht wijnrood. Zelden komt de soort voor zonder bladgroen. De stengel is dan paars, de bladeren wit en de bloemen lichtroze.

Foto: Gerlof Hoefsloot/
Bureau Waardenburg

- soort niet aanwezig
- soort (recent) aanwezig

1

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling)

Maaien	Gevoelig voor maaibeheer gedurende de zomermaanden.
Schonen	-
Baggeren	Voorkom dat bagger op de groeiplaats terecht komt.
Begrazen	De soort is bestand tegen extensieve begrazing, maar niet tegen intensieve begrazing.
Snoeien/dunnen	Bij kap van bosjes zal deze soort doorgaans verdwijnen, tenzij er hergroei plaatsvindt.
Onderhoud waterkeringen	-
Onderhoud verhardingen	Deze soort staat vaak in beschaduwde bermen. Verbreiding van paden kan groeiplaatsen vernietigen.

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (vrijstelling)

Vorbereiding van nieuwe werken	Groeiplaatsen sparen of planten overzetten naar geschikte locaties.
Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	Groeiplaatsen sparen of planten overzetten naar geschikte locaties.
Sloop kunstwerken en gebouwen	-
Bouwactiviteiten	Groeiplaatsen sparen of planten overzetten naar geschikte locaties.
Afdammen/dempen/vergraven	-
Groeiplaats	Landplant. De brede wespenorchis groeit voornamelijk in schaduwrijk milieu. Zij komt voor in allerlei bostypen op vrij droge tot vochtige, humusrijke, zure tot zwak basische grond. Komt niet voor op zware klei. Komt voor op plaatsen die door mens intensief gebruikt worden, zoals in bosaanplant en parken. Op arme zandgronden groeit ze op plaatsen die net wat voedselrijker zijn bijvoorbeeld langs bospaden door menging met schelpgruis. In de duinen komt zij soms ook op onbeschaduwde standplaatsen voor.

Leefwijze door het jaar heen

Vaatplant, overblijvend (meerjarig). Bloeiperiode: juni/juli. Plant vormt zaad dat in juli/augustus via de wind verspreid wordt. Bovengrondse delen sterven af in de winter. De soort is voor bestuiving afhankelijk van bepaalde plooiwingswespen.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Brede wespenorchis *Epipactis helleborine*

Aanbevelingen

- Specifieke maatregelen voor deze soort worden zelden genomen. In het algemeen kan men de soort op een specifieke plek behouden door kap van bomen te verhinderen en te sterke verruiging (met brandnetels etc.) te voorkomen. Dit kan door vermestende invloed vanuit de landbouw te verhinderen en geen slootbagger op de groeiplaatsen te deponeren.
- Lichte verstoring begunstigt de soort, vooral in voedselarme bossen.

Belang Waterschapspopulaties

Ondergeschikt belang

Verspreiding binnen Nederland

Deze soort is in de 20e eeuw algemener geworden. Zij is in het zuiden, midden en oosten van het land en in de duinen vrij algemeen, vooral op de pleistocene zandgronden. In Drenthe en het Hollandse laagveengebied is zij vrij zeldzaam, in de kleigebieden van Friesland en Groningen vrijwel afwezig.

Status Rode lijst

-

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijn

-

FF-wet

Tabel 1

Bronnen

Kreutz & Dekker, 2000; Weeda *et al.*, 1993. Van der Meijden, 2005.

Websites: www.stowa.nl;

www.minlnv.nederlandsesoorten.nl